ڕوونکردنەوەیەک بۆ سەرنجەکانی کاک هەڵۆ بەرزنجی

دوای سێ ساڵ لە نووسینێکی ڕێزدار (هەڵۆ بەرزنجی) سەبارەت بە پەرتووکی (پارتی سۆسیالستی کورد_ پاسۆک) ، کە لە ٢٠١٩/١٤/٤ بڵاوی کردووەتەوە، بە باشم زانی لە ئێستادا لەڕێگای چەند ڕوونکردنەوەیەکەوە وەڵامی سەرنجەکانی بەڕێزیان بدەمەوە، هۆکاری دواکەوتنی ئەم ڕوونکردنەوەیەم، بۆ مەبەست بوو، چونکە دەمویست زۆرترین کەس پەرتووکەکەی ئێمە بخوێنێتەوە، لەلایەکی ترەوە ئەو نووسینەی بەڕێزیان وەک پاڵپشتیک بۆ ناسینی پەرتووکەکەمان لەکماندراوەتەوە، بۆیە لە ئێستادا دەمانەوێت، خاڵ بە خاڵ ڕوونکردنەوەی پێویست بخەینە بەردەستی بەرێزیان و هەروەها تەواوی ئەو ئازیزانەی پەرتووکەکەی ئێمەیان خویندووەتەوە.

دەستپێک:
دەمەوێت بۆ جاری دووەم سوپاسی تایبەتی کاک هەڵۆ بکەمەوە، چونکە هەر لەگەڵ دەستپێکردنی توێژینەوەکەم و پەیوەندیکردن بە بەڕێزیان بۆ هاوکاریکردنمان، زۆر بە پەرۆشەوە بەدەم داوکارییەکەمانەوە هات؛ هەر لەگەڵ دەستپێکردنی تویژینەوەکەمان تا کۆتایی هاوکارمان بووە، بە پێدانی زانیاریی و سەرچاوەی پێویست بۆ بابەتەکەمان، وەرای بینینی بەڕێزیان و ئەنجامدانی چاوپێکەوتن لەگەڵیدا.

ڕوونکردنەوە و وەڵام:
پێش خستنەڕووی سەرنج و تێبینییەکانی، کاک هەڵۆ درکی بە ماندوێتیی ئێمە کردووە، چونکە بەڕێزیان دەزانن پاسۆک ئەرشیفێکی نەبوو تابتوانین سوودی لێوەربگرین، وەرای ئەوەی زۆرێک لە هاوبیرانی پاسۆک یەکیان نەدەناسی، ئەمەش زەحمەتییەکی زۆری بۆ دروست کردبووین، چونکە ئەندامێتیی لە پاسۆکدا زۆر قورس و مەرجدار بووە، ڕێکخستنێکی زۆر تووندی هەبووە، وەڵای ئەوەی هەندێکی تریان ئامادە نەبوون قسەمان بۆ بکەن، بە هۆکاری جیاجیا، هەر لەگەڵ دەستپێکی سەرنجەکانیدا تێبینی ئەوەی لا دروست بووە، کە ئێمە نەدەبوو لە شۆڕشی (١٤/تەمموزم١٩٥٨)ەوە دەست پێ بکەین! لەکاتێکدا باس لە پارتێکی نەتەوەیی دەکەین.
بەڕێزیان ئاگادارن، کە پاسۆک هەر کاژیک بوو لە فۆرمێکی تردا، هەموومانیش دەزانین شۆڕشی ١٤ی تەمموز، هۆکاری گۆڕانکارییە سیاسییەکان و دەرکەوتنی هزر و ڕەوتە جیاوازەکان بوو لە عێراق،

بەتایبەتی ڕەوتی چەپ و نەتەوەییەکان، بۆیە باسنەکردن لە گۆڕانکارییەکان دەبوو هۆکاری کەمیی لە توێژینەوەکەماندا. لێرەوه هەوڵ دەدەم خاڵ بە خاڵ قسە لەسەر سەرنجەکانی بەڕێزیان بکەم:

1- بەرگی کتێبەکەمان دەکەوێتە سنووری کاری توێژینەوەکان [illegible] (١٩٧٥) [illegible] 2- [illegible]! [illegible]) [illegible] کاژیک ١٤/٤/١٩٥٩)، وەڵای ئەوەی توێژینەوەیەکەی ئەمەی توێژینەوەیەکی (مێژوویی سیاسی)یە، بەڵام هاوکات پشتمان بە میتۆدی (وەصفی _شیکاری)یش بەستووە.

3- ڕەنگە کاک هەڵۆ پێویست بکات جارێکی تر پەرتووکەکە بخوێنێتەوە، چونکە لە باسکردنی هەڵوێستی پاسۆک بەرانبەر بەرەی کوردستانی وامان نووسیوە: (لە هاوینی ١٩٧٦ بە ئامانجی یەکگرتنی هەموو پارت و ڕێکخراوەکان بۆ دروشمی تا ملکەچی یەکی نەخستووین با بۆ ئازادیی یەک بگرین) پرۆژەیەکی بە ناوی (بەرەیەکی هاوتا و یەکسان) خستە بەردەم ڕێکخراو و لایەنە سیاسییەکان، نەک ئەوەی بەڕێزیان دەیڵێن گوایە تەنها وتوومانە پێشکەشی کۆمەڵەی کردووە! (بڕوانە لاپەڕە ١٧٨_١٩٨)

4- ئەمە لە باسکردنی نەبەستنی کۆنگرەدا، وەک تەعن و کەموکورتی باسمان نەکردووە، تەنها وەک ڕاستییەکی مێژوویی خستوومانەتە ڕوو، ئەمەش لە چوارچێوەی کاری زانستیدا ئەنجم دراوە، بەڵام کاک (ئازاد مستەفا)، نەبەستنی کۆنگرەی بە هەر بیانوویەک بە عەیبەیەکی گەورە زانیوە بۆ حیزب، لەکاتێکدا بەڕێزیان کەسی یەکەمی پاسۆک بووە لەنێوان ساڵانی ١٩٧٦_١٩٨٩.

5- سەبارەت بە گۆڕینی ناوی حزب لە کۆنگرەدا زۆر ئاسایی و سروشتییە، هەر لە کۆنگرەدا چەند ناوێک پێشنیاز کراوە، پارتی سەربەخۆی کورد بە ٧٠ دەنگ پەسەند دەکرێت، بەڵام بەڕێزیان تێبینی ئەوەیان کردووە، کە نەدەبوو لەبەرانبەر پارتی سەربەخۆی کورد کورتکراوەی پاسۆک بەکاربهێنرێت، ڕاستە، ئەمە هەڵەی تایپە بۆ هەی

زۆر بەکارهێنانی وشەی پاسۆک بووە. (بڕوانە لاپەڕە ١٠٤)

6- لە ناساندنی بڵاوکراوەکانی پاسۆکدا، نەمانوتووە (سەربەخۆیی) گۆڤار بووە، بەڵکوو وتوومانە (سەربەخۆ: بڵاوکراوەیەک بوو، سەر بە ئۆرگانەکانی ناوەندیی پارتی سوشیالستی کورد_پاسۆک بوو)، لەدوای نەمانی ئاڵای سوری کوردایەتی دەردەکرا بە دروشمی (کوردستان تەنها موڵکی کوردە) (بڕوانە لاپەڕە١٣٣)

7- لە کاتی ئەنجامدانی چالاکییەکانی پاسۆک لەناو شاردا، تیشکمان خستووەتە سەر یەکێک لە گرنگترین چالاکییەکانی پیشمەرگەکانی پاسۆک لە ١٥/٢/١٩٨١، کە ئەویش گرتنی (٢٧ فەرخوازی ئوردنی) بووە، بۆ ئەم مەبەستەیش وێڕای ساغکردنەوەی لە ڕیگای چاوپێکەوتن لەگەڵ هەندێک لە پێشمەرگەکان بەتایبەتی (ملازم شوان)، کە سەرپەرشتیی چالاکییەکەی کردبوو و بەدەستخستنی بەڵگەنامەی گرنگ و تایبەت بەو چالاکییە، تیشکمان خستووتە سەر گەورەیی چالاکییەکە، سەبارەت بەوەی پاسۆک مەرجی ئازادکردنی ١٠خێزانی بۆ خۆی دانابوو، کاک هەڵویش دەزانێ، کە پاسۆک لەڕووی ژمارەوە کەمتر بوو لەوانیتر، ژمارەکان دیسان هەڵەی تایپ بووە ئەگەرنا ئەمە ئەو ژمارانەمان لە گۆڤاری سوری کوردایەتی (ژمارە٣، لاپەڕە ٤٥ وەرگرتووە) (بڕوانە لاپەڕە ١٣٢)

8- لە کاتی دروستبوونی جوقد، هەموو هێزە سیاسییەکان دەیانویست بەشداریی بکەن، پاسۆکیش یەکێک بووە لەو هێزانە، کاک هەڵۆیش دەزانێت مولازم مەنصور ئەندامی سەرکردایەتیی پاسۆک و یەکێک بووە لە پێشمەرگە سەرەتاییەکانی پاسۆک، وێڕای ئەوەی یەکەمین کۆنفرانسی پاسۆک لە ساڵی ١٩٧٧ لە ماڵی ملازم مەنصور دەبەسترێت و ئاگاداری ڕووداوەکان بووە، بۆیە بەڕێزیان بە نوێنەرایەتیی پاسۆک ڕۆیشتووە بۆ لای یەکێتی، بە بەڵگەی تۆماری دەنگی، قسەکانی بەڕێزیان لای ئێمە پارێزراوە. (بڕوانە لاپەڕە ١٣٩_١٦٠.)

9- سەبارەت بە شەڕی مامەخێڵان، ئێمە تەنها ڕای کەسی یەکەممان وەرگرتووە، توێژەریش بۆ گەیشتن بە ڕاستی دەبێ هەر ئەو کارە بکات، ئێمە نەهاتووین ڕێوایەتیی بۆ شەڕەکە بدەین، بەڵکوو باسمان لە هۆکارەکانی تێکچوونی پەیوەندییەکانی پاسۆک و یەکێتی کردووە، پێشمەرگەکانی پاسۆک لە تەڵەی (بێستوون و فارس) لە شەڕی گەڵەڕەدە ژمارەیەک لە پێشمەرگەکانی کۆمەڵە، کە باڵێکی سەر بە یەکێتی بوون، دەکوژن، هەموو ئەو بەڕێزانەیش چاوپێکەوتنمان لەگەڵ ئەنجامداون سەبارەت بە شەڕی مامخێلان، هەموویان پاسۆک بوون، نەک یەکێتی، کاک هەڵۆ وێرای ئەوەی ئاگاداری هۆکارەکانی شەڕەکە نەبووە، لە کاتی

نووسینی سەرنجەکانی ڕاستی نووسینەکانی ئێمەی نەخستووەتە بەرباس، بەڵکوو بەشێکی نەبێ، کە بەلای بەڕێزیانەوە پەسەند نەبووە، لەکاتێکدا ئێمە لە باسی شەڕی مامەخەلان باسمان لە چوار هۆکار کردووە. (بڕوانە لاپەڕە ١٥١_١٥٥)

10- وەك پێشتریش ئاماژەم پێی دا، بە هۆی ڕێوشوێنی توندی ڕێکخستنەکانی پاسۆکەوە، هەندێک لە هاوبیرانی پاسۆک ئێستایشی لەگەڵدا بێ یەکتر ناناسن، دەنگی (کاك فوئاد) لای ئێمە پارێزاوە، کاک هەڵویش دەزانێت، پاسۆک پەیوەندییان زیاتر لەگەڵ پارتی بەهێز بووە وەک لە حزبەکانی تر، تەنانەت لەدوای نەمانی حیزبی یەکگرتن لە کۆتایی ساڵی ١٩٩٤، کە پاسۆک بەشێک بوو لێی، زۆرێک لە هاوبیرانی پاسۆک بوون بە پارتی، ئەمەش ئاساییە.

11- لەباسکردنی سیاسەتی پاسۆک بەرانبەر بە بەرەی جود، بەڵگەنامەمان بەکار هێناوە، لە کاتی ئەنجامدانی توێژینەوە بەڵگەنامەکان بە باشترین سەرچاوە دادەنرێن. دیسانەوە دەیڵێین تەنها ڕاستیی ڕووداوەکانمان خستووەتە بەرباس. (وانە لاپەڕە ١٤٩_١٦٠)

12- سوپاس.

13- هەڵویستی پاسۆک سەبارەت بە دەوڵەتانی داگیرکەر، ڕوون و ئاشکرایە، دژایەتی هەموو نزیکبوونەوەیەکیان کردووە لەگەڵ حکومەتی عێراق. بۆیە ئەو بەیاننامانە هەموویان لە توێژینەوەکەماندا دانراون، وەک بەڵگەنامەی بڵاونەکراوە بەکارمان هێناون.

14- وەک کاک هەڵو دەڵێت، پاسۆک بەدرێژایی مێژووی خەباتیان هیچ کات گومرک و سەرانەیان لە کەس وەرنەگرتووە، بەڵام هەموو ئەوانەی باسیان لە یارمەتی یەکێتی کردووە بۆ پاسۆک، هەموویان پێشمەرگەی پاسۆک بوونە، کە ئێمە زانیاریمان بۆ توێژینەوەکە لێ وەرگرتوون. (بڕوانە لاپەڕە ١٩٩_٢٠٦)

15- وێڕای پشتیوانیکردنم لە سەرنجەکانی خاڵی (16)، بەڵام کاک هەڵۆ لێرەشدا ئەو بەشەی بەدەی بووە باس کردووە، (بڕوانە لاپەڕە ٢٠٦) بەڵام باسی دژایەتیی پارتی دیموکراتی کوردستانی نەکردووە لە کاتی هەڵکردنی ئاڵای کوردستان، کاک غاندی لە ساڵی ١٩٩١ بەرپرسی مەڵبەندی پاسۆک دەبێ لە دهۆک (لەئێستایشدا ئەندامی ئەنجومەنی پدک لە سلێمانی) دەڵێت: پاش ڕاپەڕین پاسۆک ئاڵای کوردستانی لەسەر بارەگاکان هەڵ کرد، پارتی نوێنەری خۆی ناردە لامان، پێیان وتین

دەبێت ئەو ئاڵایە بێننە خوارەوە یان بارەگاکانتان دابخەن یان ڕووبەڕووی ئەمە ببنەوە، چونکە بە مەترسییان دەزانی بۆ سەر خۆیان. (بڕوانە لاپەڕە ٢٠٩)

16- سەبارەت بەوەی بۆ نەیتوانیوە لەگەڵ یەکێتی پەیوەندییان باش بێت، ئەمە هۆکاری خۆی هەبووە، هەموو ئەو هۆکارانەمان ڕوون کردووەتەوە بۆ پشتبەستن بە سەرچاوەی ڕەسەن، وێڕای جیاوازیی فیکری نێوان پاسۆک و کۆمەڵە، کە بابەتێکی سەرەکیی یەکیتی بوون. (بۆ زانیاریی زیاتر بڕوانە لاپەڕە ٢٠٥)

17- تەواوی چالاکییەکانی پاسۆک بەوردیی خراونەتە ڕوو لە دوو باسدا، بە ناونیشانی: چالاکییەکانی پاسۆک لە شاخدا، چالاکییەکانی پاسۆک لە شاردا، چالاکییەکانی پاسۆك لەناو شاردا، کە لە باسانەدا چالاکییەکانی نووسین و هەڵواسینی پۆستەرەکان کراوە، بۆیە بۆ جاری دووەم داوا لە بەڕێزیان دەکەم پەرتووکەکەمان جارێکی تر بخوێننەوە. (بڕوانە لاپەڕە ١١٥_١٣٩)

18- لە نووسینی نامەی ئەکادیمیدا، ڕێگا بە بڵاوکردنەوەی هەندێک وێنە نادرێت، بۆیە نەمانتوانیوە وێنە بڵاوبکەینەوە.

19- ئەمەش پاڵپشت بە سەرچاوەکان، ئەوەمان سەلماندووە لە پێناو دۆزی کورد و گەیشتن بە دەوڵەتی کوردی، پاسۆک لەگەڵ دەستپکردنی شۆڕشی نوێ داوای لە لایەنەکان کردووە، لە بەرەیەکی یەکگرتوودا کۆببنەوە، بە مەبەستی یەکخستنی تواناکانیان و بەکارهێنانی لە دژی دوژمنانی کورد، بۆ پشتڕاستکردنەوەی ئەمەش بڕوانە (لاپەڕە١٧٨-١٩٩)

20- توێژینەوەکەی ئیمە، وەک لە سەرەتاشدا ئاماژەم پێ دا، توێژینەوەیەکی مێژوویی سیاسییە، سەرەڕای ئەوەی پەیڕەو پرۆگرامی پاسۆک بە تەواویی پشتی پێبەستراوە و سەرچاوەی سەرەکیی توێژینەوەکەمان بووە، بەوردیی باسمان لە ستراتیژ و بیروباوەڕەکانی پاسۆک کردووە، باسێکی تایبەتیشمان بۆ تەرخان کردووە. (بڕوانە لاپەڕە ١٠٦_١١٢)

ماوەتەوە بڵێم، هیچ توێژینەوەیەک بێ کەموکورتی نابێ، بەڵام ئێمە هەوڵمان داوە زۆرترین زانیاریی کۆبکەینەوە، تا بتوانین ڕۆڵی (پارتی سۆسیالیستی کورد_پاسۆک) بەزیندوویی بمێنێتەوە، مێژوویان ون نەبێت، لەوەشدا بە درێژایی هەوڵەکانمان خۆمان لە لایەنگیریی و دژایەتیی بەدوور گرتووە، بەرپرسیارانە مامەڵەمان لەگەڵ نووسینەوە و تۆمارکردنی ڕووداوەکاندا کردووە.